

Szerb Köztársaság,
Oktatási, Tudományügyi és Technológiai Fejlesztési Minisztérium,
Belgrád

Újvidéki Egyetem BTK,
Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék,
Újvidék



KÖRZETI ANYANYELVI VERSENY

2016/2017.

7. osztály

A tanuló kódja: _____

Pontszám: _____

UTASÍTÁS A TESZT MEGOLDÁSÁHOZ

Az anyanyelvi versenyre készült teszt összesen húsz feladatot tartalmaz, megoldásukra 90 perc áll rendelkezésedre. A feladatlpra írd fel a kódodat, majd figyelmesen olvasd végig a feladatokat! A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg. Ne feledd, hogy a végleges válaszaidat golyóstollal kell beírnod, mivel a ceruzával írt megoldásokat a javító tanár nem értékelheti. De ügyelj arra is, hogy munkád áttekinthető, igényes külsejű legyen! Ha előbb befejezted a munkát, nézd át újra a megoldásokat, és csendben hagyd el a tantermet!

Sok sikert kívánunk!

Javította: _____

A Gergián-tanyán nagy élénkség és madárricsaj fogadott bennünket. Reggel volt, a kárókatona-telepen pezsgett az élet, a fekete madarak szorgalmasan röpdöstek, mentek a vízre halászni, aztán jóllakottan szálltak vissza az akácfára, széttárták szárnyaikat, szárítkoztak a napon, és ezzel együtt igen zajosak voltak. De nemcsak a kárókatonák. A vadkacsák is bereggeliztek a földeken; a legnagyobb csapatok a Gergián-tanya fölött húztak vissza a nádasba; régen kitapasztalták, hogy ez a legbiztonságosabb útvonal, innen senki sem puskázik közéjük. Az udvaron tyúkok kaparásztak szentelenül ugráló verebek mellett, lejjebb, az udvar végében, vagy az udvaron túl – ezt nem lehetett megállapítani, mert sehol sem volt kerítés –, ahol már elvizenyősödött a talaj, bíbicek szaladgáltak láthatatlan apró állatkák után. A trágyadomb mellett egy élénk színű bűdösbanka tüsténkedett, talán lótetűre vadászott, dühösen ránk meresztette a bóbítóját, amikor közelébe mentünk. A gazos, elvadult kertből énekesmadarak csicsergése hallatszott.

(Részlet Gion Nándor: *A kárókatonák még nem jöttek vissza* című regényéből)

1. Az idézetben szerepel a *kárókatona-telep* kifejezést miért írjuk **kötőjellel**?

2. Milyen **mondatrész** a *halászni* kifejezés az idézet második mondatában?

mentek a vízre halászni

3. Az idézetben szerepel a következő mondat: ***De nemcsak a kárókatonák.*** Sorolj fel öt **főnevet**, amelyre a ***nemcsak*** az idézet további részében **vonatkozik!**

4. **Magyarázd meg** az idézetben szereplő alábbi két kifejezés **jelentését!**

a) tüsténkedik _____

b) közéjük puskáz _____

5. **Elemezd** az alábbi mondatot, és készítsd el az **ágrajzát!**

A gazos, elvadult kertből énekesmadarak csicsergése hallatszott.

6. Az idézetben '**madárhang**' jelentésben mely kifejezések szerepelnek? Írj közülük **kettőt** a vonalra!

7. Az idézet **második mondatából** keresd ki a **módhatározót!**

8. **Írj ki öt helyhatározót** az alábbi mondatból!

A vadkacsák is bereggeliztek a földeken; a legnagyobb csapatok a Gergián-tanya fölött húztak vissza a nádasba; régen kitapasztalták, hogy ez a legbiztonságosabb útvonal, innen senki sem puskázik közéjük.

9. Az alábbi mondatból **keresd ki az állandó határozókat**, és **másold le** őket a vonalra!

A trágyadomb mellett egy élénk színű büdösbanka tüsténkedett, talán lótetűre vadászott, dühösen ránk meresztette a bóbítáját, amikor közelébe mentünk.

10. Az alábbi mondatpárok közül **karikázd be** az **azonos jelentésű** mondatok előtti betűjelet!

a) Betegség miatt zárva.

Betegség végett zárva.

b) A jó program megnézése céljából jöttem.

A jó program megnézése végett jöttem.

11. **Egészítsd ki** az alábbi mondatot **időhatározói szerepű főnévvel!**

Az udvaron tyúkok kaparásztak.

12. Az alábbi mondatok közül **válaszd ki** azt, amely **állapothatározót** tartalmaz! **Karikázd be** a kiválasztott mondat előtti betűjelet!

- a) Egy jókora csontot rágcsált nagy boldogan.
- b) A nap erősen tűzött a nádasra.
- c) Mi is betegek voltunk.

13. Az alábbi **összetett szavak** közül melyik **alárendelő**? **Karikázd be** az előtte álló betűjelet!

- a) addig-addig
- b) hírnév
- c) szóbeszéd
- d) útonálló

14. Az idézetben szerepel az *elvizenyősödött* szó, amely a vizenyős **melléknév igévé képzett** származéka. Az alábbi mellékneveket a fenti példával **azonos** módon **képezd igévé!**

- a) lapos _____
- b) vastag _____
- c) vékony _____
- d) fertőző _____

15. **Javítsd** ki a képen látható szöveg **nyelvhelyességi** hibáit!



16. Melyik **szó jelentései** lehetnek az alábbi **meghatározások**? **Írd a szavakat** a vonalra!

- a) állat hímje, kocsiülés, állvány: _____
- b) épületelem, étkezik: _____
- c) testrészt, régen hossz mérték: _____
- d) tárgy ellenértéke, özönvíz, cipésszámszám: _____

17. **Fejezd be** a következő **szólásokat**!

- a) Faképnél _____ .
- b) Még a kisujját se _____ .
- c) A verebek is ezt _____ .
- d) Eső után _____ .

18. **Olvasd el** a szöveget, majd pedig **töltsd ki** a mellékelt **táblázatot**!

A varacskos disznó emlős, a páros ujjú patások rendjébe, azon belül a disznóalkatú állatok közé tartozik. Testhossza 90–150 cm, súlya 50–150 kg között mozog.

A nőstény itt is kisebb, mint a hím. Leginkább hazánkban közismert rokonához, a házi sertéshez lehetne hasonlítani, azonban a varacskos disznónak a feje jóval ijesztőbb. Egész Afrikában honosak, de főként a Szaharától délre elterülő vidéken élnek. Nappal aktívak, ilyenkor szerzik meg táplálékukat, amely elsősorban füvekből, hajtásokból, termésekből, gyökerekből áll.

Hasonlóan hazai rokonához, szintén szeret a földben túrni a gyökerek után kutatva. Családi kötelékben él, bár egy-egy idősebb hím gyakran magányos. Vemhessége 174 napig tart, ezt követően szüli világra 3–4 kölykét, amelyek sokáig szopnak. Élőhelyként a földimalac elhagyott üregeit használja, malacait is ide szüli.

Rend	
Hazai rokona	
Kölykök száma	
Tápláléka	
Élőhelye	

19. Az alábbi **szókapcsolatok** közül melyik **eredményhatározós**? **Karikázd be** a helyes válasz előtti betűjelet!

a) felhőkkel utazni

c) felnőtté válni

b) közülük kerül ki

d) időben felkelni

20. Melyik **közmondás** szótagai **keveredtek össze**? A közmondást **írd** a vonalra!

Tyát-a-ha-mint-bert-a-rabb-é-ma-rik-u-ha-ta-sán-zug-ku-tol-em

JAVÍTÁSI KULCS A 7. OSZTÁLYOS TESZTHEZ

(2017. évi körzeti anyanyelvi verseny)

1. A hatnál több szótagot tartalmazó, kettőnél több tagból álló szóösszetételeket kötőjellel írjuk. (1)
2. célhatározó (1)
3. *Vadkacsák, tyúkok, verebek, bibicek, büdösbanka, énekesmadarak.* (Öt jó válasz elegendő.) (1)
5x0,20=1
4. a) szorgoskodik, fáradozik, buzgólkodik (egy meghatározás elegendő);
b) közējük lő vagy rájuk lő (2x0,50=1)
5. A gazos, elvadult kertből énekesmadarak csicssergése hallatszott. (2x0,50=1)
mJ mJ hH bJ

$$\begin{array}{ccc} \text{A} & \rightleftarrows & \text{Á} \\ | & & | \\ \text{bJ} & & \text{hH} \end{array}$$

$$\wedge$$

$$\text{mJ} - \text{mJ}$$

Mondatelemzés (0,5 pont) + ágrajz (0,5 pont)

6. *madárricsaj, csicssergés* (2x0,50=1)
7. *szorgalmasan* (1)
8. *földeken, Gergián-tanya fölött, nádasban, innen, közējük,* (5x0,2=1)
9. *lótetűre, ránk* (2x0,50=1)
10. b) (1)
11. Pl. Az udvaron reggel óta tyúkok kaparásztak. Vagy: Tavasztól kezdve az udvaron tyúkok kaparásztak. (1)
12. a) (1)
13. d) (1)
14. a) (el)laposodott, b) (el)vékonyodott, c) (meg)vastagodott, d) (el)fertőződött (4x0,25=1)
15. Eladónót keresek az üzletbe. (Más helyesnek ítélt megoldás is elfogadható.) (1)
16. a) bak, b) fal, c) láb v. hüvelyk v. öl d) ár (4x0,25=1)
17. a) hagy v. hagyja v. hagyta, b) mozdítja, c) csiripelik, d) köpönyeg. (4x0,25=1)
18. (5x0,2=1)

rend	páros ujjú patások
hazai rokona	házi sertés
kölykök száma	3–4
tápláléka	fűvek, hajtások, termések, gyökerek
élőhelye	földimalac (elhagyott) ürege

19. c) (1)
20. A hazug embert hamarab utolérík mint a sánta kutyát. (1)